

Café Evropa | REPORT

VZTAHY EU A ČÍNY – PROMĚNÍ SOUČASNÉ KRIZE VZTAH DVOU VELMOCÍ?

Eliška Prostřední

březen 2023

V rámci cyklu

Café Europa

Organizátoři debaty

Mediaální partner

deník.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

Úvod debaty se týkal nastínění obecné situace mezi Evropou a Čínou a jak ji ovlivnila krize pandemie covid-19 a nyní i válka na Ukrajině. Jako první se vyjádřila Magdaléna Slezáková z Deníku N, která upozornila na to, že vztahy těchto dvou mocností stojí na ekonomické spolupráci, jelikož lidskoprávní stránka vztahu byla vždy kritická.

Ondřej Wagner z Delegace EU v Číně mluvil o změně v přístupu k Číně za poslední rok a zmínil, jak podstatnou roli hrálo upuštění od tvrdých covidových restrikcí, které v zemi po dlouhou dobu panovaly. Tato uzavírka čínských hranic, společně s všeobecnou cenzurou, která v Číně probíhá, totiž zapříčinila to, že Čína neměla povědomí o tom, jak vážnou situací invaze Ukrajiny pro Evropskou unii byla.

Dále je jednoznačné, že válka na Ukrajině změnila pohled EU na Čínu jako partnera. Wagner hovořil o „proruské neutralitě“, která označuje způsob, jakým Čína chce působit navenek, především pro EU. Fakticky se ale díky činům, jakým je např. návštěva čínského prezidenta Si Ťin-pchinga v Moskvě, nedá hovořit o neutralitě, ale naopak o proruské pozici. S tím se ztotožnil i další host David Gardáš z projektu Sinopsis, který tvrdil, že všechny aspekty vztahu mezi Čínou a Ruskem, a obzvláště pak ten ekonomický aspekt, napovídají tomu, že Čína skutečně Rusko podporuje, i když to přímo nedává najevo. Podle něj otázkou ale zůstává, jak velká je ochota Číny ukončit konflikt na Ukrajině, a to z toho důvodu, že Číně vyhovuje vojensky zaměstnaný západ. Čína totiž vždy především sleduje své vlastní zájmy, při čemž by pro ni mohlo být oslabené Rusko velkou výhodou na cestě za získáním větší moci.

S tím přímo souvisí sankce, které EU zavádí, nebo chce zavádět vůči Číně – k těm se vyjádřil především Ondřej Wagner, který k tématu řekl, že je přesvědčen, že v žádném případě není možné sankcemi změnit povahu Číny, ale co naopak je možné změnit je míra závislosti Evropské unie v oblastech, které jsou pro její rozvoj

kriticky důležité. Jelikož, co se týče budoucí prosperity EU, tak ta je na Číně do jisté míry velmi závislá.

Zdeněk Beránek z Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR označil závislost na Číně jako velmi nebezpečnou, hlavně v oblasti technologického rozvoje. Čína je podle něj nestabilní a agresivní partner, který dovede závislost ostatních států využít. To země již v minulosti dokázala, například formou získávání informací, nátlaku na elity nebo i zcela destruktivním tlakem na celou společnost. Proto je podle něj nutné nastavení nástrojů, které mají této závislosti a jejímu následnému využití ve prospěch Číny, zabránit.

Hosté se shodli, že po invazi je Evropa vcelku jednotná v postavení vůči Číně. Ta na to ovšem nereaguje velmi pozitivně a je vůči této jednotě kritická, avšak pouze zevnitř, navenek se snaží dávat najevo podporu.

Tématem byly také vztahy ČR – s Tchaj-wanem a Čínou. Beránek zpočátku uvedl, že politika vůči Tchaj-wanu je ze strany ČR velmi proaktivní. Gardáš následně navázal pohledem z ekonomické stránky spolupráce a uvedl, že i když se to nezdá, tak investice v ČR převyšuje Tchaj-wan nad Čínou a několik českých podniků dokonce plánuje ukončit spolupráci s Čínou a přejít právě na trh Tchaj-wanu. Podle něj může totiž Tchaj-wan nabídnout ČR více ekonomických příležitostí než Čína.

Závěrem debaty se každý host vyjádřil k dotazu, zda si myslí, že je možné nalézt nějaké společné téma mezi Čínou a EU. Téměř totožně se shodli, že je to opravdu těžký a komplikovaný úkol, vzhledem k povaze autoritářského státu a jeho nebezpečnému postavení.